

ผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจปาดอง จังหวัดภูเก็ต
THE EFFECTS OF THE COVID-19 VIRUS BELIEVED TOWARDS THE ECONOMIC
TOURISM TOWN OF PATONG PHUKET

ณัฐพงษ์ จตุรชาติสุคนธ์¹, ปรีชาวุฒิ กี่สิน²
Nuttapong Jaturachadsukol¹, Preechavude Keesin²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2566

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจปาดอง จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางที่ส่งผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจปาดอง จังหวัดภูเก็ต และเพื่อศึกษาถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงภัยวิกฤติไวรัสโควิด-19 จากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของหาดปาดอง จังหวัดภูเก็ต ได้แก่ จัดสรรการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสมและชาญฉลาด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนของพื้นที่ในการกำหนดเป้าหมายทิศทาง แนวทาง นโยบาย และแผนการดำเนินการจัดการอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม แนวทางแก้ไขต้องมีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการและผู้เช่าที่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากเชื้อไวรัสโควิดที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจปาดอง โดยผู้เช่าดังกล่าวสามารถเลื่อนกำหนดการชำระค่าเช่าและค่าตอบแทนออกไปในปีหน้าต่อไป

คำสำคัญ : 1. ผลกระทบ 2. ไวรัสโควิด-19 3. เศรษฐกิจปาดอง

¹ ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร) อาจารย์ประจำ รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Ph.D. (Bachelor of Public Administration Program in Public Administration) Instructor Public Administration of Phitsanulok University

² ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร) อาจารย์ประจำ รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Ph.D. (Bachelor of Public Administration Program in Public Administration) Instructor Public Administration of Phitsanulok University

Corresponding author; Email: Nuttapongjaturachadsukol@gmail.com

(Received: 19 July 2023; Revised: 4 August 2023; Accepted: 29 August 2023)

ABSTRACT

Academic Article on the impact of the COVID-19 virus towards the economic tourist city of Patong Phuket The objective is to study the impact of the COVID-19 virus. towards the economic tourist city of Patong Phuket and to study the economic impact that occurs during the crisis of the COVID-19 virus From the outbreak situation of the corona virus By developing sustainable tourism in Patong Beach Phuket, including allocating space appropriately and wisely This is to create clarity in the area in setting goals, directions, guidelines, policies and management plans clearly and concretely. Solutions must include measures to help large tenants and tenants who are small and medium business operators. (SMEs) from the COVID virus affecting the economic tourism city of Patong. Such tenants can postpone the payment of rent and compensation for next year.

Keyword: 1. Impact 2. Covid-19 virus 3. Patong Economy

บทนำ

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่เป็น "การระบาดใหญ่" หรือ Pandemic หลังจากเชื้อลุกลามไปอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคของโลกผู้อำนวยการของ WHO กล่าวว่า ทุกประเทศยังคงสามารถสกัดกั้นการระบาดใหญ่นี้ได้ ถ้าหากประเทศต่างๆ คัดแยกผู้ติดเชื้อ ทำการตรวจสอบ รักษา ติดตามและระดมกำลังคนในควบคุมการระบาดกลุ่มเล็กๆ ได้ ก็จะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดในระดับชุมชนโลก ได้รับรู้เรื่องโรคติดต่อปรีศนา หลังจากทางการจีนยืนยันเมื่อ 31 ธ.ค. 2019 ว่าเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในเมืองอู่ฮั่น ซึ่งมีประชากรกว่า 11 ล้านคนโดยหลังจากเก็บตัวอย่างไวรัสจากคนไข้นำไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ในเวลาต่อมาจีน และองค์การอนามัยโลกระบุว่า ไวรัสชนิดนี้คือ "เชื้อไวรัสโคโรนา" ก่อนหน้านี้ พบไวรัสโคโรนามาแล้ว 6 สายพันธุ์ ที่เคยเกิดการระบาดในมนุษย์สำหรับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังระบาดเป็นสายพันธุ์ที่ 7 คนไทยรู้จักไวรัสในตระกูลนี้มาแล้วจากโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง หรือ โรคซาร์ส (Severe Acute Respiratory Syndrome - SARS) ซึ่งมีสาเหตุจากเชื้อไวรัสโคโรนาเช่นกัน โดยพบการระบาดครั้งแรกปลายปี 2002 เริ่มจากพื้นที่มณฑลกว่างตงของจีน ก่อนที่จะแพร่กระจายไปในหลายประเทศ (องค์การอนามัยโลก, 2565)

เป็นที่แน่ชัดแล้วว่า การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 กำลังส่งผลกระทบไปทั่วโลกเป็นวงกว้าง เริ่มต้นจากการมีผู้ติดเชื้อที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน และแพร่กระจายไปทั่วโลก อันส่งผลให้เกิดผู้เจ็บป่วยและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นเจ้าไวรัสตัวนี้เองยังกระทบไปถึงการชะงักงันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งการยกเลิกเที่ยวบิน การยกเลิกการจอง

โรงแรม การยกเลิกกิจกรรมต่าง ๆ ลามไปถึงการชะลอการผลิตในภาคอุตสาหกรรมทั่วโลกที่อยู่ภายใต้ระบบห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chain) อันส่งผลต่อเนื่องไปสู่ผลกระทบด้านการค้าและการลงทุนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังรวมถึง การที่ประชาชนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายกับการป้องกันการติดเชื้อ (เช่นต้องซื้อหน้ากากหรือเจลล้างมือ) รวมไปถึง การที่คนจะต้องมีการกักตัวอยู่กับบ้านจนทำให้ขาดรายได้ จนลามมาถึงการเกิดความเครียดและปัญหาทางสุขภาพจิตตามมา นอกจากนี้ ในภาคการเงินเองการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ก็ส่งผลต่อการตกลงในตลาดหุ้นทั่วโลก รวมไปถึงการที่อีกหลายประเทศเลือกที่จะทำการ “ปิดประเทศ” อันทำให้เกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ดังนั้นจึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า เศรษฐกิจโลกของเรากำลังเข้าสู่วิกฤตเศรษฐกิจ (Global Economic Crisis) ซึ่งมีที่มาจาก วิกฤตสุขภาพ (Global Health Crisis) เป็นสำคัญ (กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข, 2563ก)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญจะเกิดจากมาตรการหยุดคนเป็นหลัก และจะตามมาด้วยผลกระทบจากผู้ป่วยและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปยังอนาคต ธุรกิจและอุตสาหกรรมสาขาที่จะได้รับผลกระทบจากมาตรการหยุดคนมากที่สุดจะเริ่มจากภาคบริการก่อน คือ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เช่น ธุรกิจการบินทั้งสายการบินสนามบินและบริการที่เกี่ยวข้อง โรงแรม ภัตตาคาร สถานที่ท่องเที่ยว และร้านค้าของที่ระลึก สาขาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการการหลีกเลี่ยงสถานที่ที่มีผู้คนแออัดหนาแน่น เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ การแสดงดนตรี การแข่งกีฬา และการคมนาคมขนส่งทั้งในและระหว่างประเทศ (ปัญญา เกิดมณี, 2563)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลกระทบจากเชื้อโควิด-19 ที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจป่าตอง จังหวัดภูเก็ตที่เกิดขึ้น จากสถานการณ์โควิด-19 ที่เกิดขึ้นทำให้โรงแรมต่างๆ ในป่าตอง จังหวัดภูเก็ตเริ่มปิดตัวลง ร้านค้า ร้านอาหารต่างๆ หายไปปิดตัวลงผู้คนที่มาทำงานต่างทยอยเดินทางกลับภูมิลำเนาของตนหรือไม่ก็ไปหาอาชีพใหม่ทำ ส่งผลให้เมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจอย่างป่าตอง ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาภูเก็ตน้อยลงหรือยกเลิกการเดินทางทำให้เมืองท่องเที่ยวอย่างจังหวัดภูเก็ตยิ่งซบเซาลงกว่าเดิม

เนื้อเรื่อง

ผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 (Effects of the Covid-19 virus)

ผลกระทบทางลบจากการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้จะตกกับครอบครัวผู้ที่มีความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ (Vulnerable Families) ซึ่งคนเหล่านี้จะต้องตกงาน สูญเสียรายได้ ข้ำราย คนยากจนเหล่านี้ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุขได้เท่ากับคนที่มั่งคั่ง ทั้งการหาซื้อหน้ากากอนามัย การหาซื้อเจลล้างมือ รวมไปถึงแม้กระทั่งการเข้าถึงบริการของการตรวจโรค และอาจจะส่งผลต่อการเสียชีวิตตามมาได้ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากไวรัสโควิด-19 นี้ จึงไม่สามารถวิเคราะห์ได้เพียงด้านใดด้านหนึ่ง เนื่องจากผลกระทบนี้มันเกิดขึ้นทั้งในเชิงเศรษฐกิจในหลากหลายสาขา ในเชิงสังคม และผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (สุรัช โชคกรรชิตไชย, 2563) แต่ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ผลกระทบในระยะสั้น

1. ผลกระทบต่อการเจ็บไข้ได้ป่วยและการเสียชีวิต (Direct Costs from Sickness and Mortality) – แน่นอนว่า ผลกระทบทางตรง (Direct Effects) ของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 จะต้องเริ่มจากผลกระทบด้านสุขภาพเป็นอย่างแรก ซึ่งผลกระทบนี้จะเริ่มตั้งแต่ การที่มีผู้เจ็บป่วยจากการติดเชื้อจำนวนมาก อันนำมาสู่ค่าใช้จ่ายในการรักษา และร้ายที่สุดก็คือการเสียชีวิต ซึ่งการที่มีผู้เจ็บไข้ได้ป่วยเป็นจำนวนมากนี้เองย่อมกระทบไปถึงข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรด้านสาธารณสุขของประเทศ ทั้งทางด้านกำลังคน งบประมาณ สถานที่ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ต่าง ๆ ที่หลายประเทศต้องประสบปัญหาข้อจำกัดในด้านนี้ และด้วยข้อจำกัดนี้เองจึงส่งผลทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบสาธารณสุข โดยเฉพาะกับคนจนที่จะต้องเป็นผู้แบกรับปัญหาดังกล่าว

2. ผลกระทบต่อการจ้างงาน ค่าจ้าง ความยากจน และความเหลื่อมล้ำเมื่อมีผู้เจ็บป่วยจากการติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ย่อมส่งผลไปสู่การสูญเสียรายได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบไปสู่ค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งจะมีแนวโน้มของการติดเชื้อไวรัสนี้มากที่สุด โดยการสูญเสียงานหรือเสียรายได้นี้จะเพิ่มโอกาสเกิดขึ้นกับคนที่มั่งคั่งยากจนที่เป็นแรงงานนอกระบบ (Informal Worker) มากกว่าคนที่มั่งคั่งได้แน่นอนจากงานประจำ และมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในประเทศด้อยพัฒนา/กำลังพัฒนามากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้จะส่งผลกระทบต่อเรื่องไปสู่ระดับความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่จะเพิ่มสูงขึ้นได้

3. ผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิต – ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเองก็ต้องประสบปัญหาการชะงักงันในการผลิต โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่จะต้องพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศจีน ซึ่งได้รับฉายาว่าเป็นโรงงานการผลิตของโลก (The World's Factory) ซึ่งเมื่อภาคอุตสาหกรรมในประเทศจีนจำเป็นต้องหยุดการผลิตในโรงงานแล้ว ย่อมกระทบกับยอดการผลิต

และการส่งออกจากภาคอุตสาหกรรมทั่วโลก โดยเฉพาะกับประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยที่ระบบเศรษฐกิจจำเป็นต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

4. ผลกระทบจากพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยง (Aversion Behavior) – เพื่อให้ห่างไกลจากโอกาสในการติดเชื้อไวรัส ประชาชน (รวมไปถึงรัฐบาลของหลายประเทศ) ได้ตัดสินใจที่จะยกเลิกกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อแพร่กระจายของเชื้อไวรัส ตั้งแต่ 1. การที่ภาครัฐในหลายประเทศที่ตัดสินใจปิดประเทศ/ปิดเมืองและห้ามให้เกิดการเดินทางระหว่างกัน 2. การประกาศให้ธุรกิจหรือสถานบริการที่โดยปกติจะต้องรับคนเป็นจำนวนมากต้องปิดทำการชั่วคราว 3. สถาบันการศึกษาที่จำเป็นต้องหยุดการเรียนการสอน (ถึงแม้ว่าจะมีการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาช่วยก็ตาม) และ 4. ประชาชนที่ต้องกักตัวเองอยู่กับบ้านด้วยสาเหตุต่าง ๆ เพื่อพยายามที่จะควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ ซึ่งการหยุดกิจกรรมต่าง ๆ นี้ จะกระทบไปสู่ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การขนส่ง และธุรกิจด้านการค้าปลีกต่าง ๆ และกระทบต่อยอดไปสู่ทั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำ (Upstream) ของภาคบริการเหล่านี้ที่จะต้องเกิดปัญหาการชะงักงันตามมา

5. ผลกระทบต่อผู้บริโภค – เมื่อกิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้นเกิดการชะงักงัน สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือการเกิดผลกระทบทางลบด้านอุปทานการผลิต (Adverse Supply Shock) อันจะส่งผลกระทบต่อสถานะการเงินเพื่อในสินค้าที่จำเป็นบางประเภทได้ เช่น หน้ากากอนามัย หรือเจลล้างมือ เกิดสินค้าขาดแคลนและผู้ขายเห็นช่องทางในการเก็งกำไรผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจทั้งหมด – แน่นอนว่าเมื่ออุปสงค์ในสินค้าต่าง ๆ ลดลงแล้ว ย่อมส่งผลทำให้เกิดเศรษฐกิจถดถอยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผลกระทบในระยะสั้นเหล่านี้อาจส่งผลไปสู่ผลกระทบระยะยาวได้ เช่น การที่ประเทศจะสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว (Long-Term Economic Growth) เนื่องจากจะต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการป้องกันและรักษาเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ จนขาดแคลนทรัพยากรในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น นอกจากนี้ยังเกิดการสูญเสียทางด้านทุนมนุษย์ (Human Capital) ของประเทศ ที่จะต้องเจ็บไข้ได้ป่วยเรื้อรัง (เช่นโรคที่เกี่ยวข้องกับปอด) หรือการที่เด็กนักเรียนนักศึกษาจะต้องหยุดเรียน โดยเฉพาะในประเทศที่มีฐานะยากจนที่ระบบการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างระบบสาธารณสุขและระบบการศึกษายังไม่ครอบคลุมทั่วถึงนัก

สำหรับผลกระทบในประเทศต่าง ๆ งานศึกษาของ Azlan, A. A. ได้พยากรณ์ว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจนี้จะกระจายไปถึงประเทศในกลุ่มประเทศแอฟริกา เนื่องจากประเทศเหล่านี้ทำหน้าที่ในการป้อนวัตถุดิบไปยังประเทศจีนและยุโรป โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมพลังงาน ถ่านหิน นอกจากนี้ ยังกระทบไปถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในขณะที่งานศึกษาของ Asian Development Bank ได้พยากรณ์ในเดือนมีนาคมที่ผ่านมาถึงผลกระทบต่อประเทศในกลุ่มเอเชีย โดยพยากรณ์ว่า ประเทศที่จะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจมากที่สุดจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนจากไวรัสโควิด-19 นี้ก็คือ ประเทศมัลดีฟ กัมพูชา และไทย อย่างไรก็ตามงานศึกษาดังกล่าวนี้นี้เป็น

เพียงการพยากรณ์จากผลกระทบของการที่เศรษฐกิจจีนเกิดการชะงักจากเชื้อไวรัสนี้เท่านั้น แต่เมื่อเชื้อไวรัสได้แพร่กระจายไปยังประเทศใหญ่ออย่างสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศยุโรป แน่แน่นอนว่า ผลกระทบดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นในวงกว้างอย่างมหาศาลกว่าที่ประมาณการณ่มากนัก (Azlan, A. A.,2020)

สรุปเมื่อโควิด-19 แพร่ระบาดไปทั่วโลก ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่สองที่มีรายงานกรณีผู้ติดเชื้อโควิด-19 ได้ออกมาตรการที่หลากหลาย เพื่อรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวด้วยความฉับไว ไม่ว่าจะเป็นมาตรการสาธารณสุข การคุมครองทางสังคม หรือนโยบายการคลังมาตรการทางสาธารณสุขที่เข้มงวดและเร่งด่วนนี้สามารถควบคุมจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ให้มีจำนวนน้อยเป็นผลสำเร็จ ความหวาดกลัวการติดเชื้อโควิด-19 และการขาดแคลนทุนทรัพย์คือเหตุผลหลักที่ทำให้การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ในประเทศไทยเป็นไปอย่างจำกัดระหว่างช่วงการระบาด แม้ผู้ให้ข้อมูลกว่าครึ่งจะเชื่อว่ามิศูนย์ตรวจการติดเชื้อโควิด-19 ตั้งอยู่ภายในชุมชนของตน แต่การเข้าถึงและการใช้บริการศูนย์ดังกล่าวก็ยังเป็นไปอย่างจำกัด

แนวคิดเกี่ยวกับเมืองท่องเที่ยว (Believed Towards)

การท่องเที่ยวจึงเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) บริการท่องเที่ยว (Tourism Service) และการตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market of Tourist) แต่องค์ประกอบย่อยๆที่มีความสัมพันธ์กันเป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน ความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวจึงอยู่ที่ความแตกต่างในองค์ประกอบย่อยและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั่นเอง (อรนุช ศิลปมณีพันธ์, 2562) ทั้งนี้การท่องเที่ยวจึงเป็นปรากฏการณ์ของมนุษย์ที่สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมในการเดินทางไปท่องเที่ยวแต่ละสถานที่ย่อมมีจุดหมายของการเดินทางไปท่องเที่ยวที่ต่างกัน

ปัจจัยของการท่องเที่ยว แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) หมายถึง สิ่งที่สามารถดึงดูดหรือโน้มน้าวใจให้เกิดความสนใจปรารถนาที่จะไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวไปเยือนจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ในแหล่งท่องเที่ยวจะมีจุดที่เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวจุดหนึ่งหรือหลายจุดก็ได้ถ้ามีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหลายจุด แหล่งท่องเที่ยว นั้นจะมีนักท่องเที่ยวและสนใจนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกันมาก สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- 1.1 สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่ธรรมชาติให้มา (Natural Attraction Factors) คือ ความงามตามธรรมชาติที่สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปเที่ยวในพื้นที่นั้น เช่น หาดทรายที่สวยงามสภาพป่า และชีวิตสัตว์ป่า เป็นต้น

- 1.2 สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Historical and Cultural Attraction Factors) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้วสามารถดึงดูดใจให้มนุษย์ไปเยือนหรือไปท่องเที่ยว

ยังพื้นที่นั้น เช่น สิ่งก่อสร้างที่เป็นสถาปัตยกรรม ได้แก่วัดวังเมืองโบราณ เป็นต้น วิธีชีวิตจากการกระทำของ

1.3 คน เช่น ตลาดน้ำ ก็เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้นมารวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่คนเราสร้างขึ้นมา เช่น การแข่งกีฬาการแสดงการจัดเทศกาล เช่น งานเทศกาลอาหารงานเทศกาลผลไม้ เป็นต้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างสะดวกสบายที่สำคัญมากที่สุดคือเรื่องที่พักผ่อนไม่ว่าจะเป็นที่พักในรูปแบบโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์สิ่งสำคัญอันดับรองลงมา คือ การบริโภคจึงต้องมีร้านอาหารบริการสำหรับนักท่องเที่ยวตลอดจนข่าวสารข้อมูลเพื่อการเดินทางไว้บริการนักท่องเที่ยว

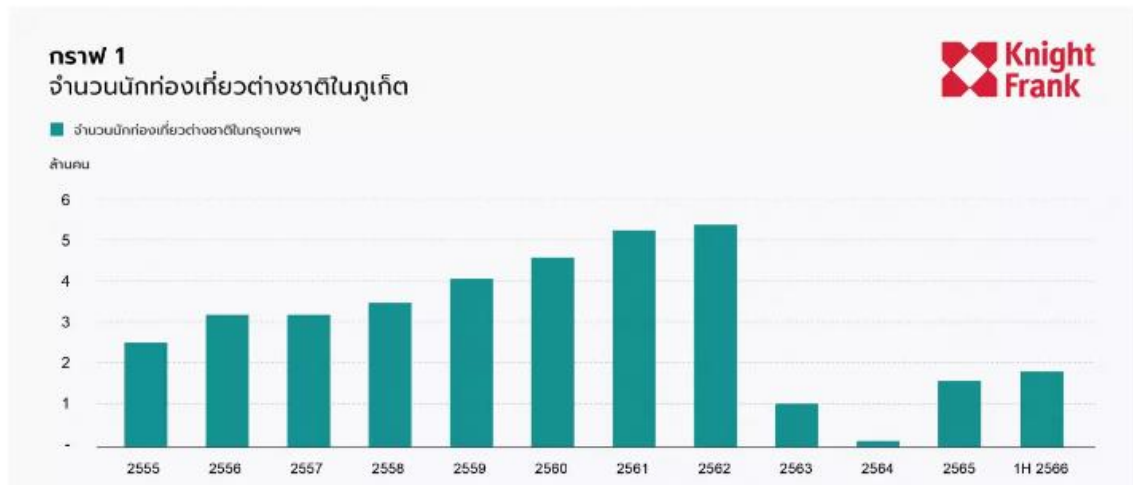
3. การเข้าถึงได้ (Accessibility) หมายถึง การไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ คือ ต้องมีการคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก

สรุปการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่นิยามไว้ในการประชุม Globe 90 ที่ประเทศแคนาดาว่าเป็นการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและยังได้ตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างออกไปของเจ้าของพื้นที่ ซึ่งมีการคุ้มครองและการอนุรักษ์ด้วยหลายสาเหตุเพื่อคนรุ่นต่อไปในอนาคต การท่องเที่ยวเช่นนี้หมายถึงการบริหารจัดการทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อรับมือกับผลกระทบเชิงลบ สังคม และสิ่งแวดล้อมในวงเดียวกัน ก็สามารถปกป้องวัฒนธรรม เอกลักษณ์ และระบบนิเวศ ซึ่งได้ขยายขอบเขตของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ได้ดี หากแต่ยังมีความสับสนระหว่างคำว่านักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism)

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจปาดอง (Tourism town of Patong)

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งในส่วนที่เป็นแหล่งรายได้จากนักท่องเที่ยวการจ้างงานในหลายสาขาอาชีพ และกระจายรายได้สู่ภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับธุรกิจหลากหลาย ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประเทศไทยมีการเจริญเติบโตจากการท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในอันดับต้น ๆ ของโลก โดยภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยถือเป็นภาคเดียวที่ยังมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจีนและนักท่องเที่ยวมาเลเซีย สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ช่วงปี 2555-2566 หลังจากประเทศไทยยกเลิกมาตรการข้อจำกัดเกี่ยวกับโควิด จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในภูเก็ต ก็เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเกาะภูเก็ตอย่างโดดเด่น ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาสูงถึง 1.8 ล้านคน ซึ่งเติบโตถึง 259% เมื่อเทียบกับปีต่อปีแต่ละระดับ 68% ก่อนเกิดโรคระบาด ตัวเลขที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมาจากนักท่องเที่ยวในประเทศ 1.6 ล้านคนที่หลั่งไหลมาเที่ยวภูเก็ตในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้แต่ละระดับ 82% ก่อนเกิดโรคระบาด และสะท้อนถึงการเติบโตที่โดดเด่น 67% เมื่อเทียบกับปีด้วยแนวโน้มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของภูเก็ตยังคงสดใส สมาคมโรงแรมไทยคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวทั้งหมด 14 ล้านคนภายในสิ้นปี 2566 คิดเป็น 96% ของระดับก่อนเกิดโควิด ซึ่งแสดงถึงการฟื้นตัวที่แข็งแกร่งและมั่นคง (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565)

ตารางที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-พ.ศ.2566

ที่มา :กรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2566

ภูเก็ต เป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยมีชื่อเสียงรู้จักกันทั่วโลก ได้รับชื่อว่าเป็นไข่มุกอันดามัน ลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะตั้งอยู่ทางชายฝั่งทะเลตะวันตกในน่านน้ำทะเลอันดามันของมหาสมุทรอินเดีย มีพื้นที่ประมาณ 543 ตร.กม. ลักษณะพื้นที่เกาะเว้าเป็นอ่าวไปทั่วเกาะ ทำให้เกิดชายหาดที่สวยงามมากมาย ชายหาดที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก ได้แก่ หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน หาดกมลา และหาดในทอน

ด้วยที่ภูเก็ตมีศักยภาพและความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวมากมายหลายประเภทรวมทั้งการขยายบริการด้านต่าง ๆ ที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาสู่จังหวัดภูเก็ตรายได้จากการท่องเที่ยว เป็นอันดับที่ 2 รองจากกรุงเทพมหานครภาครัฐจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ของภูเก็ตให้เป็น“ภูเก็ตเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนและภูเก็ตเมืองท่องเที่ยวนานาชาติมุ่งสู่จังหวัดที่พัฒนาแล้ว”

เทศบาลเมืองป่าตอง

ป่าตองมีสถานะเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอกะทู้ ของจังหวัดภูเก็ต แต่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักระดับโลก เดิมกะทู้เป็นเพียงเขตสุขาภิบาล จนเมื่อวันที่ 6 พ.ย.2510 กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศขยายเขตสุขาภิบาลกะทู้ให้ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลกะทู้ ตำบลป่าตอง และตำบลกมลา เพื่อให้เกิดความเหมาะสมแก่การบริหารกิจกรรมและการทำนุบำรุงท้องถิ่นป่าตองจึงเป็นส่วนหนึ่งของเขตสุขาภิบาลกะทู้มา 19 ปี จนถึงปี พ.ศ.2529 การปกครองท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในป่าตอง แต่ก็ไม่ใช้การปกครองที่เต็มรูปแบบตามทฤษฎีการกระจายอำนาจ เพราะว่าการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลใช้การบริหารท้องถิ่นในรูปแบบของคณะกรรมการ ตาม พ.ร.บ.สุขาภิบาล พ.ศ.2495 ที่กำหนดให้มีกรรมการบางตำแหน่งมาจาก

ข้าราชการพลเรือน จึงไม่ได้มาจากประชาชนทั้งหมด ต่อมา ในปี พ.ศ.2537 กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าสุขภาพป่ปาทอง ในอำเภอกะทู้ มีศักยภาพที่สมควรยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เพื่อให้ภาคประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครอง ดูแล และทำนุบำรุงท้องถิ่นของตนตามรูปแบบเทศบาล จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลป่ปาทองขึ้น ในปี พ.ศ.2537 ถือว่าการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลแรกของไทยที่เป็นตามหลักการของทฤษฎีการกระจายอำนาจ

ป่าตองเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลกในฐานะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม คือ หาดป่าตอง และแหล่งท่องเที่ยวยามราตรี คือ สถานบันเทิง ถนนบางลา

หาดป่าตอง เป็นหาดทรายขาวสวยทอดไปตามโค้งอ่าวอยู่ด้านตะวันตกทางตอนกลางของเกาะภูเก็ต มีชายฝั่งเว้าลึกเป็นรูปโค้งเหมือนพระจันทร์เสี้ยว มีความยาวประมาณ 3 กิโลเมตร หาดป่าตองเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวต่างชาติมานานนับแต่ดแต่ เล่นน้ำทะเล และมีกิจกรรมและกีฬาทางน้ำหลายชนิดไม่ว่าจะเป็น บานาน่าโบ๊ต พาราเซล วินเซิร์ฟ หรือเจ็ตสกี ทั้งยังมีธุรกิจโรงแรมที่มีชื่อเสียงที่อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว

ถนนบางลา เป็นถนนคนเดินในป่าตอง ที่มีระยะทางเพียง 650 เมตร มีสถานบันเทิงยามราตรีจำนวนประมาณ 160 แห่ง มีร้านอาหารจำนวน 30 แห่งและร้านค้าปลีกต่าง ๆ จำนวนประมาณ 50 แห่ง มีนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาท่องเที่ยว จับจ่ายใช้สอยและหาสีสันแห่งความสุขและความบันเทิงของถนนสายนี้ทุก ๆ ปีข้อมูลจากเทศบาลป่าตอง พบว่า ปีพ.ศ.2558 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวที่ถนนบางลาประมาณ 8,000,000 คน และมีปริมาณเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2559 ถึงประมาณ 9,000,000 คน

ดังนั้นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะด้านการวางแผน และการจัดการร่วมกัน จึงจะทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขได้ เนื่องจากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึงการท่องเที่ยวที่มีการบำรุงรักษา อนุรักษ์ และการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมสร้างความรู้สึกรักของความเป็นเจ้าของของทุกภาคส่วน มิใช่ให้ภาครัฐหรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้ดำเนินการเองทงเรื่อง

บทสรุป

ผลจากการศึกษาผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจป่าตอง จังหวัดภูเก็ตมีดังนี้

ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญจะเกิดจากมาตรการหยุดงานของคนเป็นหลัก และจะตามมาด้วยผลกระทบจากผู้ป่วยและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปยังอนาคต ธุรกิจและอุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบจากมาตรการหยุดคนมากที่สุดจะเริ่มจากภาคบริการก่อน คือ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เช่น ธุรกิจการบินทั้งสายการบิน สนามบิน และบริการที่เกี่ยวข้อง โรงแรม ภัตตาคาร สถานที่ท่องเที่ยว และร้านค้าของที่ระลึก สาขาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการการหลีกเลี่ยงสถานที่ที่มีผู้คนแออัดหนาแน่น เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ การแสดงดนตรี การแข่งกีฬา และการคมนาคมขนส่งทั้งในและระหว่างประเทศ ดังนั้น ในปัจจุบันเชื้อไวรัสโรคโควิด-19 ได้ทำให้โลกหยุดลงบางส่วนในแง่ของการจำกัดการเคลื่อนไหวของคน การเดินทางมาใช้หรือให้บริการ และการหยุดการผลิตและขนส่งสินค้า แต่การเคลื่อนไหวของเงินทุน และข้อมูลยังคงดำเนินได้อยู่ ดังนั้น ธุรกิจที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเป็นหลักในระยะนี้จะได้รับผลกระทบน้อยกว่า แต่ในระยะยาวยังไม่แน่นอนเพราะธุรกิจเหล่านี้ต้องเชื่อมโยงกับคน สินค้า และบริการอื่น ๆ เช่นกัน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาประเมินว่า หากจำนวนนักท่องเที่ยวจีนลดลงไปจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 จะส่งผลกระทบทำให้รายได้จากท่องเที่ยวลดลง 2.4-3.3 แสนล้านบาท ซึ่งนักท่องเที่ยวจีนคิดเป็นร้อยละ 28 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดในปี พ.ศ. 2562 เท่านั้น ทั้งธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่างมีความเห็นตรงกันว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในปี พ.ศ. 2563 น่าจะลดลงจากประมาณการเดิมร้อยละ 1-1.2% แม้ว่าธุรกิจการขายสินค้าและบริการออนไลน์ ซึ่งรวมถึงการซื้อของและการส่งอาหารที่ส่งถึงบ้าน (food delivery) ในประเทศไทยจะเติบโตอย่างแข็งแกร่ง แต่ในช่วงนี้กลับพบว่าธุรกิจการขายของออนไลน์ในประเทศไทยกำลังประสบปัญหา เนื่องจากผู้ผลิตและผู้ขายไม่สามารถที่จะดำเนินธุรกิจและส่งมอบสินค้าได้ตามทันตามความต้องการ เนื่องจากมาตรการการหยุดคนต่าง ๆ ของจีนในขณะนี้ยังไม่สามารถประมาณการได้ว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจจะเป็นเท่าไรกันแน่ เนื่องจากยังไม่มีคามแน่นอนว่าเราจะสามารถควบคุมสถานการณ์การระบาดและมีความพร้อมในการป้องกันและรักษาโรคโควิด-19 ได้เมื่อไหร่ ถ้าหากสถานการณ์การระบาดยังคงดำเนินต่อไป มาตรการการหยุดคนเป็นเวลานานก็จะทำให้การหมุนเวียนของสินค้าและบริการช้าลงมาก แม้ว่าเงินทุนและข้อมูลจะไม่มีปัญหาในการเคลื่อนไหวความกลัวต่อการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโรคโควิด-19 และความกังวลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจจะส่งผลให้ความต้องการสินค้าและบริการลดลง ขณะที่การหยุดการเคลื่อนไหวสินค้าและบริการจะทำให้สายการผลิตของโลกสะดุดลงเป็นเวลานาน ระบบเศรษฐกิจของไทยและของโลกก็จะได้รับผลกระทบในระยะยาวทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน และมีโอกาสพัฒนาเป็นวิกฤตเศรษฐกิจโลก โควิด-19 ได้เหมือนอย่างที่ยุทธศาสตร์กลางสหรัฐและธนาคารแห่งประเทศไทย รับผิดชอบต่ออัตราดอกเบี้ยนโยบายลง แต่ยังคงต้องมีมาตรการรองรับและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ

ตามมาเพื่อลดผลกระทบ อย่างไรก็ตาม ภาคธุรกิจได้เริ่มปรับตัว เช่น การจัดการแสดง การแถลงข่าว เปิดตัวสินค้า การแข่งขันกีฬามีแนวโน้มจะจัดในสถานที่ปิดและถ่ายทอดให้ผู้ชมได้ดูทางบ้านผ่านสื่อต่าง ๆ แทน หรือการให้พนักงานทำงานจากที่บ้าน เป็นต้น

วิธีการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีต่อเมืองท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจที่ต้องไว้วางใจ

1. รัฐบาลของประเทศจะต้องจริงจังและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสนี้เป็นอันดับแรก และสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและแนวทางการแก้ไขของภาครัฐตลอดเวลา เพื่อลดการตื่นตระหนกของประชาชน อันส่งผลทำให้ประชาชนเกิดการป้องกัน อันมีส่วนช่วยในการลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสนี้ได้โดยเร็ว และแน่นอนว่าประเทศที่มีการจัดการการแพร่กระจายได้ดี ประเทศนั้นก็จะสามารถฟื้นฟูประเทศจากการถดถอยทางเศรษฐกิจได้เร็วขึ้น

2. รัฐบาลจะต้องพัฒนาระบบการช่วยเหลือผ่านช่องทางทางระบบสวัสดิการทางสังคม ไม่ควรที่จะช่วยเหลือกับทุกคน แต่การช่วยเหลือควรกำหนดไปที่กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากเชื้อไวรัสนี้ก่อน เช่นครัวเรือนที่มีฐานะยากจนหรือครัวเรือนที่ทำงานในสาขาที่สูญเสียงานหรือรายได้จากเชื้อไวรัสนี้โดยตรง โดยการช่วยเหลือควรที่จะเกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคไวรัสนี้เป็นหลัก เช่น การสนับสนุนการตรวจและการรักษาฟรี การช่วยเหลือผู้ที่ตกงานผ่านระบบการสร้างงานสาธารณะ (Public Work Program) หรือ การให้เงินช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดเล็กที่ได้รับผลกระทบ

3. พัฒนาระบบการช่วยเหลือโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การเก็บข้อมูลในระบบ Just-in-Time ผ่าน Application ที่สามารถรวบรวมบุคลากรทางการแพทย์ให้เข้ามาทำงานร่วมกัน การแชร์ข้อมูลข่าวสาร และการให้ข้อมูลข่าวสารในการเข้าถึงสินค้าที่จำเป็น (เช่น หน้ากากอนามัยหรือเจลล้างมือ) แบบ Real Time รวมไปถึงการรวบรวมสถิติการติดเชื้อและรักษาเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงานทางสาธารณสุขในประเทศต่อไป

องค์การอนามัยโลกคาดการณ์ว่า การพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 จนพร้อมใช้งานจะใช้เวลาประมาณ 1 ปีครึ่ง ระหว่างนั้นนักรักษาโรคโควิด-19 น่าจะเป็นเครื่องมือหลักในการสู้กับไวรัสนี้ แต่การรักษาด้วยยาเป็นการหยุดความเสียหายของการติดเชื้อ แต่ไม่ได้เป็นการป้องกันการติดเชื้อและควบคุมการระบาด หากควบคุมการระบาดไม่ได้ มาตรการการหยุดคนก็ยังคงต้องดำเนินต่อไป การระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโลกทั้งโลกมีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดเพียงใด สิ่งสำคัญก็คือ การทำให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ในการรับมือกับเชื้อไวรัสได้อย่างถูกต้องไหลเวียนอย่างทั่วถึง การทำให้ทุกคนตระหนักถึงความรับผิดชอบป้องกันการติดเชื้อของตนเองและผู้อื่นในสังคม นอกจากนี้ เรายังต้องการภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง

ภาคการท่องเที่ยวและการส่งออกของไทยจะได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวมากที่สุด จากคาดการณ์ที่ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้าไทยจะ “ลดลงในช่วงครึ่งแรกของปี” และจะทยอยฟื้นตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งปีหลัง ส่งผลให้ไทยสูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นมูลค่ารวม 4 แสนล้านบาท ขณะที่ภาคการส่งออกคาดว่าจะติดลบ 5.6% เนื่องจากการแพร่ระบาดที่ยืดเยื้อ ส่งผลให้เศรษฐกิจโลกทรุดตัวอย่างมาก อีกทั้งยังก่อให้เกิดดิสรุปชั้นในห่วงโซ่อุปทานโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห่วงโซ่อุปทานของจีน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้า

ขึ้นต้นและสินค้าชั้นกลางของไทยอย่างมีนัยสำคัญไม่เพียงเท่านี้ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ยังบั่นทอนความเชื่อมั่นของนักลงทุนและผู้บริโภคในไทย ส่งผลให้การบริโภคและการลงทุนในไทยมีแนวโน้มที่จะชะลอตัวลงเช่นเดียวกัน จากปัจจัยเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น อาจเป็นผลให้นักลงทุนไทยและต่างชาติมีความเป็นไปได้ที่จะชะลอการลงทุนในไทย ส่งผลให้การลงทุนจากภาคเอกชนมีแนวโน้มชะลอตัวอย่างมีนัยสำคัญขณะที่การลงทุนภาครัฐอาจจะ “ล่าช้า” ออกไป จากความเป็นไปได้ที่ตึงเครียดในห่วงโซ่อุปทานโลกอาจก่อให้เกิดการขาดแคลนสินค้าทุนที่จำเป็นต่อโครงการต่างๆ ของภาครัฐ ทำให้ภาครัฐอาจต้องหันมาใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน เพื่อเยียวยาความเสียหายทางเศรษฐกิจในระยะสั้น ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับการลงทุนรัฐต้องล่าช้าออกไปเช่นเดียวกัน ด้านการบริโภคภายในประเทศ ก็เป็นอีกปัจจัยที่มีแนวโน้มชะลอตัวลงจากเศรษฐกิจที่อ่อนแอ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ก่อให้เกิดความกังวลในการออกไปใช้จ่าย ส่งผลให้ภาคการค้าปลีกของไทยในปีนี้จะได้รับผลกระทบไม่ต่ำกว่า 1 แสนล้านบาท ภายใต้มูลค่าการค้าปลีกที่หดตัว 0.8-2.2% จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่หายไป รวมถึงบรรยากาศในการจับจ่ายใช้สอยของคนในประเทศที่ซบเซา โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าแฟชั่น เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านที่น่าจะมีการใช้จ่ายลดลง แต่อาจจะถูกแทนที่ด้วยกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค อาทิ อาหารแห้งและของใช้ส่วนตัว รวมถึงหน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ล้างมือ ซึ่งมีความจำเป็นและอาจมีการสำรองสินค้ากลุ่มนี้ไว้ ตามกำลังซื้อท่ามกลางความกังวลต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มาตรการให้ความช่วยเหลือเยียวยากรณีได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัส โควิด-19 ของภาครัฐจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ระบาดในหลายประเทศ ประกอบกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมถึงภาคธุรกิจและแรงงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สถานะเศรษฐกิจชะลอตัวเป็นอย่างมาก คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2563 เห็นชอบมาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงและทางอ้อมระยะที่ 1 ซึ่งกรมธนารักษ์รับผิดชอบในส่วนของการมาตรการด้านอื่น ๆ คือ มาตรการบรรเทาภาระค่าธรรมเนียม ค่าเช่า ค่าตอบแทนในการให้บริการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจลดหรือชะลอหรือเลื่อนการเก็บค่าธรรมเนียม ค่าเช่าที่ราชพัสดุ ค่าตอบแทนในการให้บริการ หรือค่าใช้จ่ายอื่นเพื่อบรรเทาภาระให้แก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัสโควิด-19 และมติเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 ได้กำหนดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำมาตรการ/แผนงาน/โครงการเยียวยาและบรรเทาความเดือดร้อนเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป เพื่อช่วยบรรเทาและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคการผลิตและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้เศรษฐกิจยังสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ในการนี้จึงได้กำหนดมาตรการเพื่อตอบสนองมาตรการของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรีและช่วยเหลือ เยียวยาผู้เช่าที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว ดังนี้

1. มาตรการการยกเว้นการเรียกเก็บค่าเช่าให้แก่ผู้เช่าเป็นระยะเวลา 1 ปี (12 เดือน) สำหรับผู้เช่าเพื่ออยู่อาศัยและผู้เช่าเพื่อผู้ประกอบการธุรกิจ
2. มาตรการช่วยเหลือผู้เช่ารายใหญ่และผู้เช่าที่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง โดยผู้เช่าดังกล่าวสามารถเลื่อนกำหนดการชำระค่าเช่าและค่าตอบแทน

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

1. รัฐควรมีนโยบายเร่งด่วนโดยนำมาตรการทางสาธารณสุข และมาตรการทางกฎหมายมาใช้ประกอบโดยเคร่งครัด
2. ควรผลิตหน้ากากอนามัยป้องกันโรคให้เพียงพอและแจกฟรีให้ทั่วถึงทั้งประชาชนและนักท่องเที่ยว
3. รัฐบาลควรมีนโยบายกระตุ้นการท่องเที่ยวให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้จ่ายด้านการเงินเพื่อกระตุ้นธุรกิจ ของเศรษฐกิจป่าตอง จังหวัดภูเก็ตให้เร็วยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2563ก). *คู่มือการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับประชาชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- บัญชา เกติมณี (2563). แนวคิดและทิศทางการแก้ปัญหาโควิด-19. *วารสารก้าวหน้าโลกวิทยาศาสตร์*, 20(1), 1-12.
- สุรัชย์ โชคครรชิตไชย. (2563). โควิด-19: การระบาดระลอกใหม่ในประเทศไทยปลายปี 2563. *วารสารสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย*, 10(3), 1-2.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย*.
- องค์การอนามัยโลก. (2565). *พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมสุขภาพ*. แปลจาก Milestones in Health Promotion: Statements from global conferences. แปลโดย สิ้นศักดิ์ชนม อุ่นพรม. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- อรนุช ศิลป์มณีพันธ์.(2562).การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- Azlan, A. A., Hamzah, M. R., Sem, T. J., Ayub, S. H., & Mohamad, E. (2020). Public knowledge, attitudes and practices towards COVID-19: A cross-sectional study in Malaysia. *Plos one*, 15(5), e0233668.